

UZASADNIENIE

J. M. wniósł pozew o zapłatę przeciwko J. J., M. J. i I. A., w którym domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanych solidarnie kwoty 350.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu podał, że kwota ta stanowi równowartość ruchomości, będących jego własnością:

- 1) maszyny do termoforowania próżniowo-ciśnieniowej z pełnym wyposażeniem z możliwością termoforowania wielkogabarytowego o szacunkowej wartości 180.000 zł,
- 2) wytwornicy pary o szacunkowej wartości 8.000 zł,
- 3) walcarki o szacunkowej wartości 5.000 zł,
- 4) formy do produkcji wanien o wymiarach 2000 mm x 1000 mm o szacunkowej wartości 30.000 zł,
- 5) dwóch form do produkcji wanien asymetrycznych o wymiarach 1750 mm x 800 mm) o szacunkowej wartości 25.000 zł,
- 6) formy do produkcji wanien rogowych o wymiarach 1600 mm x 1600 mm o szacunkowej wartości 30.000 zł,
- 7) formy do produkcji liter w ilości 45 szt. o łącznej wartości szacunkowej 6.750 zł,
- 8) formy do produkcji kasetonów w ilości 15 szt. o łącznej szacunkowej wartości 25.000 zł,
- 9) stateczników elektrycznych w ilości 500 szt. o łącznej szacunkowej wartości 5.000 zł,
- 10) brodzika z korianu o szacunkowej wartości 5.500 zł,
- 11) płyty z tworzyw sztucznych w ilości 50 szt. o łącznej szacunkowej wartości 425 zł,
- 12) stołu do obcinania wyłoczek o szacunkowej wartości 500 zł,

które to urządzenia pozostawił on w budynku położonym w Ł. przy ulicy (...), którego prawo własności utracił w wyniku egzekucji komorniczej, a nabytego przez W. J., po którym spadek nabyli pozwani.

Oprócz tego powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz solidarnie od pozwanych kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

Pełnomocnik powoda złożył wniosek o przyznanie mu kosztów pomocy prawnej świadczonej powodowi z urzędu, wskazując, że nie zostały one uiszczone w całości, ani w części.

(pozew k. 3-4, k. 112-114)

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz każdego z nich od powoda zwrotu kosztów procesu.

Podnieśli zarzut nieudowodnienia wysokości roszczenia (wartości rzeczy wymienionych w pozwie), wskazując że wydali powodowi wszystkie należące do niego urządzenia, co czyni bezzasadnym jego żądanie zapłaty odszkodowania.

Z ostrożności procesowej podnieśli zarzut nieudowodnienia wysokości roszczenia. J. J. podniósł zarzut przedawnienia roszczeń, które w jego ocenie należy wiązać z prowadzoną przez powoda działalnością gospodarczą.

(odpowiedź na pozew M. J. k. 57, odpowiedź na pozew I. A. k. 57A; odpowiedź na pozew J. J. k. 58-59)

W toku postępowania strony popierały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. M. był właścicielem nieruchomości w postaci budynku mieszkalno- produkcyjnego o pow. 400 m², położonej w Ł. przy ul. (...).

W pomieszczeniach użytkowych tej nieruchomości znajdował się warsztat, w którym stały różne maszyny i urządzenia związane z działalnością gospodarczą, którą prowadził powód.

(okoliczność bezsporna)

Na podstawie umowy najmu z dnia 22 maja 2007 r. powód wynajął część nieruchomości A. K. na okres 10 lat. Aneksem z dnia 1 lipca 2007 r. strony rozszerzyły umowę najmu do całej nieruchomości oraz umożliwiły jej podnajem osobie trzeciej.

W dniu podpisania umowy najmu powód poczynił z A. K. ustne ustalenia, że sprzeda jej z warunkiem rozwiązującym, dochodzone pozwem ruchomości w postaci:

- 1) maszyny do termoforowania próżniowo-ciśnieniowej z pełnym wyposażeniem z możliwością termoforowania wielkogabarytowego o szacunkowej wartości 180.000 zł,
- 2) wytwornicy pary o szacunkowej wartości 8.000 zł,
- 3) walcarki o szacunkowej wartości 5.000 zł,
- 4) formy do produkcji wanien o wymiarach 2000 mm x 1000 mm o szacunkowej wartości 30.000 zł,
- 5) dwóch form do produkcji wanien asymetrycznych o wymiarach 1750 mm x 800 mm) o szacunkowej wartości 25.000 zł,
- 6) formy do produkcji wanien rogowych o wymiarach 1600 mm x 1600 mm o szacunkowej wartości 30.000 zł,
- 7) formy do produkcji liter w ilości 45 szt. o łącznej wartości szacunkowej 6.750 zł,
- 8) formy do produkcji kasetonów w ilości 15 szt. o łącznej szacunkowej wartości 25.000 zł,
- 9) stateczników elektrycznych w ilości 500 szt. o łącznej szacunkowej wartości 5.000 zł,
- 10) brodzika z korianu o szacunkowej wartości 5.500 zł,
- 11) płyty z tworzyw sztucznych w ilości 50 szt. o łącznej szacunkowej wartości 425 zł,
- 12) stołu do obcinania wytłoczek o szacunkowej wartości 500 zł,

które wynajmująca miała wykorzystać do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Zgodnie z ustnymi ustaleniami, własność wymienionych ruchomości miała przejść na A. K. z tym zastrzeżeniem, iż w przypadku braku zapłaty przez wynajmującą na rzecz powoda kwoty 350.000 zł po wygaśnięciu umowy najmu, wymienione ruchomości staną się z powrotem własnością powoda. Ostatecznie A. K. nie otworzyła działalności gospodarczej, gdyż obawiała się, że nie podoła prowadzeniu własnego interesu. W trakcie wynajmowania nieruchomości A. K. nigdy nie weszła w posiadanie wyszczególnionych wyżej ruchomości, zaś powód nigdy nie przestał być ich właścicielem.

(umowa najmu z aneksem k. 7-9; zeznania powoda - protokół z rozprawy z dnia 13.04.2018r. [adn.: 00:02:50-00:04:08 k. 404-404v.] w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami powoda protokół z rozprawy z dnia 10.06.2016r. [adn.: 00:28:00-00:38:42 k. 121-121v.]; zeznania świadka A. K. - protokół z rozprawy z dnia 20.09.2016r. [adn.: 00:11:34-00:21:02 k. 164v.-165])

W stosunku do objętej umową najmu nieruchomości przy ul. (...) w Ł. prowadzona była egzekucja komornicza. Postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2008 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi udzielił przybicia prawa użytkowania wieczystego oraz prawa własności nieruchomości na rzecz nabywcy licytacyjnego W. J., który zmarł 2 maja 2008 r. przed uprawomocnieniem się postanowienia o przybicciu, co nastąpiło z dniem z dniem 23 grudnia 2008 r.

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi sygn. II Ns 1309/08 z dnia 25 lipca 2008 r. spadek po W. J. nabyli: jego żona M. J., syn J. j. oraz córka I. A..

Postanowieniem z dnia 30 marca 2009 r. sygn. I Co 174/06 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi przysądził na rzecz pozwanych (po 1/3 części na rzecz każdego z nich) prawo własności przedmiotowej nieruchomości. J. M. wydał pozwanym nieruchomości.

Komornik wprowadził pozwanych w posiadanie nieruchomości, zaś znajdujące się na jej terenie ruchomości, które szczegółowo opisał w protokole z dnia 1 października 2009 r., powierzył pod dozór pozwanemu J. J..

(okoliczności bezsporne; postanowienie o przybicciu k. 10-11; zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 13; protokół k. 14; postanowienie o powołaniu dozorczy ruchomości k. 15)

W dniu 9 kwietnia 2010 r. na terenie przedmiotowej nieruchomości stawił się J. M. wraz z pełnomocnikiem A. K. K. D. w celu załatwienia formalności związanych z odbiorem ruchomości.

Na terenie ruchomości znajdowały się wówczas ruchomości opisane przez komornika w protokole z dnia 1 października 2009 r., a wśród nich te, których zwrotu wartości powód dochodzi w niniejszej sprawie.

Spotkanie odbywało się w nieprzyjemnej atmosferze. Powód pokwitował wówczas odbiór części ruchomości (oprócz ruchomości wyszczególnionych w pozwie, których zwrotu wartości dochodzi niniejszym postępowaniu), ale faktycznie ich nie odebrał. Fizyczny odbiór pokwitowanych ruchomości strony ustaliły na 31 maja 2010 r., w którym to terminie nie doszło jednak do odebrania wszystkich urządzeń z uwagi na ich gabaryty i konieczność demontażu.

W warsztacie znajdował się duży stół, piece – wiszący i stojący, płyty polietylenowe, akrylowe, piła – maszyna do cięcia, wiertarki, szlifierki. Powód wywiózł z nieruchomości pilarkę, heblarkę, stół-wypraszkę, wiertarki słupowe i stołowe, maszyny próżniowe. Pozostawił różnego rodzaju formy: na wanny (4 sztuki) i brodziki, do reklam ściennych i literowych, formy do tuningowania samochodów, ochraniaczy policyjnych, dużą maszynę ciśnieniową ze zbiornikiem, piec przesuwany, pompę, własnoręcznie wykonany stół.

Pismem z dnia 9 czerwca 2010 r. K. D. wezwał J. J. do wydania pozostałych ruchomości i zobowiązał się do ich odebrania w terminie 10 dni od momentu umożliwienia mu dostępu do nich. W wezwaniu zastrzeżono, że pozwani nie mogą dysponować rzeczami, ani ich zniszczyć.

Pismem z dnia 2 sierpnia 2010 r. J. J. zwrócił się do K. D. z prośbą o pilny kontakt w sprawie ruchomości w celu ustalenia terminu ich odbioru w związku z wizytami na nieruchomości obcych osób, starających się ustalić, kto jest ich właścicielem.

(pokwitowanie k. 62; wezwanie k. 115; pismo pozwanego k. 116; zeznania powoda - protokół z rozprawy z dnia 13.04.2018r. [adn.: 00:02:50-00:04:08 k. 404-404v.] w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami powoda protokół z rozprawy z dnia 10.06.2016r. [adn.: 00:28:00-00:38:42 k. 121-121v.]; zeznania J. J. protokół z rozprawy z dnia 13.04.2018r. [adn.: 00:05:06-00:15:40 k. 404-404v.] w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami pozwanego - protokół z

rozprawy z dnia 10.06.2016r. [adn.: 00:42:17-00:57:33 k. 121v.-122]; zeznania świadka Z. Z. (1) - protokół z rozprawy z dnia 20.09.2016 r. [adn.: 00:34:18-00:45:53 k. 165v]; zeznania świadka R. J. (1) - protokół z rozprawy z dnia 20.09.2018r. [adn.: 00:55:25 k. 166]; zeznania świadka J. W. (1) - protokół z rozprawy z dnia 20.09.2018r. [adn.: 00:23:34 k. 165])

Ruchomości określone w ustnej umowie sprzedaży z dnia 22 maja 2007 r. zawartej między J. M. a A. K., których zwrotu wartości dochodzi powód, niegdy nie przestały być własnością powoda. Po zmianie (...), chciała dalej wynajmować nieruchomość, ale pozwani nie wyrazili zainteresowania kontynuacją umowy najmu. Powództwo A. K. o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu, z którym wystąpiła przeciwko pozwanym w październiku 2009 r. zostało oddalone. A. K. poinformowała powoda, że w związku z zakończeniem kontynuowania umowy najmu, nie zapłaci mu 350.000 zł tytułem ceny nabycia ruchomości, zaś pozwanego, że ruchomości, będące przedmiotem ustnej umowy sprzedaży zawartej z powodem, a pozostające na terenie nieruchomości są jej zbędne.

(okoliczności bezsporne; pozew k. 117-119; zeznania powoda - protokół z rozprawy z dnia 13.04.2018r. [adn.: 00:02:50-00:04:08 k. 404-404v.] w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami powoda protokół z rozprawy z dnia 10.06.2016r. [adn.: 00:28:00-00:38:42 k. 121-121v.]; zeznania świadka A. K. - protokół z rozprawy z dnia 20.09.2016r. [adn.: 00:11:34-00:21:02 k. 164v.-165];)

Pismem doręczonym J. M. w dniu 13 października 2010 r. J. J. jako dozorca ruchomości, wzywał powoda do odebrania ruchomości w terminie 30 dni od daty doręczenia wezwania, informując, że w przypadku nieodebrania ruchomości, zostaną one sprzedane w trybie postępowania egzekucyjnego lub zniszczone, a ze środków uzyskanych ze sprzedaży zostaną w pierwszej kolejności zaspokojone koszty egzekucji, w tym w szczególności wynagrodzenie dozorca.

Podejmowane przez pozwanego próby nakłonienia powoda do odebrania ruchomości, okazały się nieskuteczne. Po zabranii przez powoda części stanowiących jego własność ruchomości, w pomieszczeniach użytkowych panował bałagan. Ze ścian wystawały powyrywane kable, zniszczona była rozdzielnia prądu, zalegały pokruszone wanny, połamane zderzaki samochodowe, na podłogach zalegały puste pudełka i śmieci. Powód nie uporządkował pozostawionych na nieruchomości maszyn, urządzeń i materiałów. Oświadczył, że reszta rzeczy już go nie interesuje. J. J. po upływie 3-4 miesięcy od daty wezwania powoda do odbioru ruchomości, skontaktował się z firmą zajmującą się sprzątnięciem terenu i nieodpłatnie wyzbył się przedmiotowych ruchomości, ponosząc koszty ich wywozu.

(wezwanie k. 64; zeznania J. J. protokół z rozprawy z dnia 13.04.2018r. [adn.: 00:05:06-00:15:40 k. 404-404v.] w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami pozwanego - protokół z rozprawy z dnia 10.06.2016r. [adn.: 00:42:17-00:57:33 k. 121v.-122]; zeznania I. A. protokół z rozprawy z dnia 13.04.2018r. [adn.: 00:17:33 k. 405] w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami pozwanej - protokół z rozprawy z dnia 10.06.2016r. [adn.: 00:59:20-01:02:28 k. 122]; fotografie k. 320-320v.; zeznania świadka Z. M. - protokół z rozprawy z dnia 16.02.2018r. [adn.: 00:10:45 k. 392v-393])

Łączna szacunkowa wartość ruchomości stanowiących własność J. M. pozostawionych na nieruchomości w Ł. przy ul. (...), a znajdujących się pod nadzworem pozwanego J. jakubowskiego wynosi 19.640 zł. Wartość szacunkowa poszczególnych urządzeń przedstawia się następująco:

- wiertarka kolumnowa marki D., model (...) – 175 zł,
- imadło – 180 zł,
- prasa ręczna śrubowa – 500 zł,
- tokarka marki H. (...) stołowa – 1.200 zł,
- spawarka marki B. (...) – 500 zł,
- szlifierka taśmowa, ręczna – samoróbka – 50 zł,

- wisiętnik z uchwytem do wiertarki – samoróbka – 100 zł,
- zestaw – tarcza ścierna o średnicy 150 mm i piła tarczowa o średnicy 200 mm – 75 zł,
- szlifierka stołowa marki T. (...) o mocy 150W – 50 zł,
- kompresor marki E., typ (...)– 150 zł,
- piła pionowa rok produkcji 1978 – 2.200 zł,
- regał metalowy podwójny – 160 zł,
- drobne narzędzia, przybory i utensylia – 400 zł (po 3 zł/szt.),
- zlewozmywak – 100 zł,
- wytwornica pary przemysłowa elektryczna – 5.000 zł,
- walcarka elektryczna – 3.000 zł,
- stateczniki elektryczne 500 szt. – 500 zł (po 10 zł/szt.),
- brodzik z korianu – 900 zł.
- płyty z tworzywa ABS o grubości 3 mm i łącznej powierzchni 100 m² – 4.200 zł.

Mając na uwadze rodzaj wycenianych ruchomości, niemożliwym okazało się ustalenie konkretnej wartości pieniężnej niektórych z nich:

- urządzenia (formy) do produkcji wanien – samoróbki (urządzenie stanowiące element linii produkcyjnej),
- półproduktów – zderzaków samochodowych (brak bliższych informacji na temat typu i modelu),
- płyt plastikowych, ciemnych i jasnych (brak podstawowych danych o rodzaju i wielkości),
- wsporniki metalowe i plastikowe (znikoma wartość rynkowa, handlowa),
- półprodukty wanien białych (brak bliższych informacji na temat typu i modelu),
- tkaniny, materiały, bele – ok. 30 szt. (brak informacji o rodzaju, ilości),
- nagrzewnica elektryczna – (brak bliższych danych umożliwiających oszacowanie),
- maszyna do termoforowania próżniowo – ciśnieniowego (cena niemożliwa do ustalenia wobec braku danych na temat tego urządzenia),
- formy do termoutwardzania wyrobów sanitarnych, wykonywanych z tworzyw sztucznych – samoróbki (cena niemożliwa do ustalenia wobec braku możliwości porównania z wyrobami markowymi) ,
- forma do produkcji wanien wielkości 200 x 100 cm rok produkcji 2000 (cena niemożliwa do ustalenia wobec braku informacji o stopniu zużycia),
- dwie formy do produkcji wanien asymetrycznych wielkości 170 x 108 cm rok produkcji 2000 (cena niemożliwa do ustalenia wobec braku informacji o stopniu zużycia),- formy do produkcji wanien rogowych wielkości 160 x 160 cm - cena niemożliwa do ustalenia,

- formy do produkcji liter w ilości 45 sztuk wielkości 30 x 30 cm oraz 30 x 50 cm (cena niemożliwa do ustalenia wobec braku informacji o stopniu zużycia),

- formy do produkcji kasetonów 15 sztuk wielkości 180 x 60 cm i 80 x 80 cm (cena niemożliwa do ustalenia wobec braku informacji o stopniu zużycia),

(opinie pisemne biegłego sądowego z zakresu wyceny ruchomości P. G. k. 171-176 i k. 219-229 i ustna uzupełniająca opinia tego biegłego k. 322v. – 323v.)

Ustaień w zakresie przedstawionego powyżej stanu faktycznego, przyjętego za podstawę do przeprowadzenia rozważań prawnych, sąd dokonał w oparciu o wszechstronną analizę całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego - w zakresie w pełni odpowiadającym inicjatywie dowodowej stron, kierując się przy tym dyrektywami określonymi w art. 233 § 1 k.p.c. Wykorzystane dokumenty nie były przedmiotem kwestionowania w zakresie autentyczności, ani treści, a zatem mogły stanowić podstawę do czynienia ustaleń w oparciu nie. Zeznania świadków i stron, w zasadniczych dla sprawy aspektach, złożyły się na pełny i spójny obraz stanu faktycznego, a w szczególności pozwoliły ustalić, czy powód odebrał z nieruchomości pozwanych wszystkie stanowiące jego własność ruchomości – maszyny, urządzenia, przyrządy oraz inne przedmioty stanowiące jego własność, a w szczególności ruchomości, których zwrotu wartości dochodzi on niniejszym pozwem.

Należy zważyć, iż zgodnie z zasadami obowiązującymi w procedurze cywilnej ciężar gromadzenia materiału procesowego spoczywa na stronach (art. 232, art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Art. 6 k.c. określa reguły dowodzenia, to jest przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Przy czym Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7 poz. 76).

W myśl zatem ogólnych zasad na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia okoliczności uzasadniających jego roszczenie, a mianowicie faktu, że na terenie nieruchomości, której własność utracił on w postępowaniu egzekucyjnym, a której nabywcami są pozwani (jako spadkobiercy nabywcy licytacyjnego), pozostały wymienione w pozwie ruchomości stanowiące jego własność, a nadto obowiązek udowodnienia wartości wymienionych ruchomości.

Z kolei na pozwanych ciążył obowiązek wykazania bezzasadności żądania zapłaty odszkodowania poprzez udowodnienie ich twierdzeń, że J. M. opróżnił pomieszczenia produkcyjne z wszystkich należących do niego ruchomości, ewentualnie tego, że jego żądanie jest wygórowane.

Twierdzenia pozwanych w zakresie bezzasadności żądania zapłaty odszkodowania okazały się ostatecznie nieuzasadnione. Zarówno z dokumentów (wezwań do odbioru ruchomości kierowanych do powoda), jak i z zeznań świadków Z. Z. (1) i R. J. (1), którzy pracowali z powodem i pomagali mu przy opróżnianiu nieruchomości wynika bezspornie, że powód nie odebrał od pozwanych wszystkich stanowiących jego własność ruchomości, który to fakt potwierdził zresztą sam pozwany, który informował pisemnie powoda, że w przypadku nieodebrania urządzeń zostaną one sprzedane w trybie postępowania egzekucyjnego lub zniszczone, a ze środków uzyskanych ze sprzedaży zostaną w pierwszej kolejności zaspokojone koszty egzekucji, w tym w szczególności wynagrodzenie pozwanego dozorca. Fakt wyzbycia się ruchomości pozwany potwierdził złożonymi zeznaniami.

Tym samym uprawnione okazało się co do zasady roszczenie powoda o zapłatę odszkodowania za zniszczone przez pozwanych ruchomości, jednak żądana przez powoda kwota odszkodowania okazała się być bardzo znacząco wygórowana.

W kwestii ustalenia wartości utraconych ruchomości Sąd posłużył się wiedzą specjalistyczną biegłego sądowego z zakresu wyceny ruchomości, którą należało w całości podzielić jako fachową, rzetelną i wyczerpującą. Oszacowanie

zostało przeprowadzone na podstawie materiałów dowodowych znajdujących się w aktach sprawy, a wobec zniszczenia przedmiotu oszacowania, podstawowe informacje o oszacowanych narzędziach i urządzeniach biegły uzyskał z zeznań świadków J. W., Z. Z. i R. J..

Przy oszacowaniu ruchomości biegły zastosował podejście porównawczo – rynkowe, polegające na ustaleniu wartości wolnorynkowej rzeczy takich samych lub podobnych i uzasadnił motywy przyjęcia takiej metody. Z uwagi na znaczną podaż biegły zastosował wartości średnie oraz przyjął, że wszystkie urządzenia i narzędzia w dacie oszacowania były używane, ale ich stan techniczny był dobry, a przedmioty posiadały wszystkie walory użytkowe. Mając na uwadze rodzaj wycenianych ruchomości oraz brak danych umożliwiających ich skonkretyzowanie, czy stopień zużycia niemożliwym okazało się ustalenie konkretnej wartości pieniężnej niektórych z nich.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie odszkodowawcze powoda należało uznać za uzasadnione co do zasady nieudowodnione co do wysokości.

Powód domagał się od pozwanych zapłaty odszkodowania za zniszczenie stanowiących jego własność ruchomości.

W toku postępowania pozwani przyznali, że faktycznie wyzbyli się rzeczy powoda i konsekwentnie kwestionowali ich wartość określoną przez powoda na 350.000 zł.

W okolicznościach sprawy podstawę prawną roszczenia odszkodowawczego stanowi przepis art. 415 k.c., który normuje podstawową zasadę odpowiedzialności opartej na winie i bezprawności działania sprawcy szkody.

Zgodnie z art. 415 kc kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Za szkodę odpowiada osoba, której zawinione zachowanie jest źródłem powstania tej szkody. Zdarzeniem sprawczym, w rozumieniu powyższego przepisu, jest zarówno działanie, jak i zaniechanie. Z przepisu art. 415 kc wynika, że przewidziana w nim odpowiedzialność wchodzi w rachubę, jeżeli spełnione są następujące przesłanki: po pierwsze - istnienie szkody w znaczeniu uszczerbku majątkowego, po drugie - między zawinionym działaniem lub zaniechaniem sprawcy szkody a szkodą musi istnieć związek przyczynowy w takim znaczeniu, jakie temu pojęciu nadaje art. 361 § 1 kc, po trzecie - szkoda musi być następstwem okoliczności, za które sprawca ponosi odpowiedzialność. Art. 361 § 1 kc stanowi, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Uważa się, że unormowanie zawarte w tym przepisie opiera się na założeniach teorii przyczynowości adekwatnej.

Bezprawnym zachowaniem sprawcy będzie jest takie, które stanowi obiektywne złamanie określonych reguł postępowania, czyli jest sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym. Przez „porządek prawny” rozumie się nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, ale również nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych, czyli zasad współżycia społecznego (dobrych obyczajów – por. G. Bieniek (w:) Komentarz..., s. 217; M. Nesterowicz (w:) Kodeks..., s. 378). Przyjmuje się, że bezprawność w rozumieniu reżimu deliktowego jest efektem ogólnego, normatywnego zakazu, skutecznego erga omnes, niewyrządzenia sobie nawzajem szkody (zob. W. Dubis (w:) Kodeks..., s. 695). Przy odpowiedzialności deliktowej czynem bezprawnym będzie takie wyrządzenie szkody, do którego dochodzi w warunkach złamania określonej reguły postępowania wyznaczonej przez normy prawne lub zasady współżycia społecznego (zob. W. Dubis (w:) Kodeks..., s. 696).

Okoliczności wyłączające bezprawność czynu (tzw. kontratypy), wynikające z kodeksu cywilnego są następujące: działanie w ramach obrony koniecznej (art. 423 k.c.), działanie w stanie wyższej konieczności (art. 424 k.c.), dozwolona samopomoc (art. 343 § 2 k.c., art. 432 k.c., art. 671 § 2 k.c.), wykonywanie własnych praw podmiotowych (art. 149 k.c.). Okoliczności wyłączające bezprawność czynu, pozostające poza regulacją kodeksową (wskazywane przez piśmiennictwo i orzecznictwo) są następujące: zgoda poszkodowanego, działanie w granicach ustawowo przyznanych uprawnień, działanie na własne ryzyko, działanie z pobudek altruistycznych. Zgoda poszkodowanego stanowiła będzie okoliczność uchylającą bezprawność tylko w takim zakresie, w jakim poszkodowany może dysponować

naruszonymi dobrami. Zawsze więc należy ustalić, czy i w jakim zakresie poszkodowanemu przysługiwało uprawnienie do udzielenia zgody na ingerencję w sferę jego własnych dóbr (por. G. Bieniek (w:) Komentarz..., s. 217).

W świetle ustalonego stanu faktycznego działanie pozwanego J. J. nosiło znamiona bezprawności. Pozwany samowolnie, bez uzyskania zgody właściciela, bądź też zgody organu egzekucyjnego, czy też Sądu rozporządził własnością powoda. Pozwany co prawda wzywał powoda do odbioru ruchomości i ostrzegwał go pisemnie o zamiarze ich sprzedaży lub zniszczenia, jednakże decyzję w tym zakresie podjął jednostronnie i wbrew woli powoda, co zostało wyraźnie wyrażone w korespondencji prowadzonej między stronami. W rozpoznawanej sprawie nie zaszła zatem okoliczność wyłączająca bezprawność działania pozwanego w postaci zgody powoda na wyzbycie się objętych pozwem ruchomości.

Warunkiem odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie art. 415 kc jest wykazanie winy sprawcy szkody. Co do winy sprawcy szkody zważyć należy, że pojęcie to odnosi się do sfery zjawisk psychicznych sprawcy, z tych względów określa się ją jako znamię podmiotowe czynu. Jednakże dopiero czyn uznany za bezprawny może być rozważany w kategoriach winy (stąd klasa czynów bezprawnych zawsze będzie się zawierała w klasie czynów zawinionych – por. Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania..., s. 198). Orzecznictwo przyjmuje, że brak przekonywujących ustaleń co do bezprawnego charakteru działania osoby, która wyrządziła szkodę eliminuje w ogóle możliwość rozważania odpowiedzialności tej osoby, przynajmniej w świetle przepisów o odpowiedzialności deliktowej (por. wyrok SN z dnia 15 marca 2007 r., II CSK 528/2006, niepubl.).

Przez winę rozumie się naganną decyzję człowieka, odnoszącą się do podjętego przez niego bezprawnego czynu (dotyczy to także zaniechania). Zwracając uwagę na sferę przeżyć psychicznych działającego podmiotu, jednocześnie sprawcy bezprawnego czynu stawia się zarzut, że jego decyzja była naganna w konkretnej sytuacji. Istotą pojęcia winy jest więc możliwość postawienia sprawcy zarzutu niewłaściwego zachowania się. Także w orzecznictwie przyjmuje się, że na podstawie prawa cywilnego winę można przypisać podmiotowi prawa, kiedy istnieją podstawy do negatywnej oceny jego zachowania z punktu widzenia zarówno obiektywnego, jak i subiektywnego (tzw. zarzucalność postępowania) – por. wyrok SN z dnia 26 września 2003 r., IV CK 32/2002, niepubl.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że działanie pozwanego J. jakubowskiego, który bezprawnie rozporządził mieniem J. M. było zawinione, przy czym wina pozwanego miała w tym wypadku charakter umyślny. Pozwany, który pozostawał z powodem w konflikcie, miał świadomość tego, że jego zachowanie będzie skutkowało uszczerbkiem w majątku powoda, a zatem wyrządzi szkodę, a mimo to nie zaniechał działań związanych z wyzbyciem się rzeczy powoda.

Bezprawne, zawinione wyzbycie się przez pozwanych rzeczy stanowiących własność powoda wymienionych w pozwie, spowodowało szkodę w majątku powoda. Między zawinionym działaniem sprawcy szkody a szkodą istnieje w rozpoznawanej sprawie adekwatny związek przyczynowo-skutkowy, a szkoda jest następstwem okoliczności, za które sprawca ponosi odpowiedzialność. Zgodnie z art. 415 k.c. takie działanie pozwanego wiąże się z obowiązkiem naprawienia szkody.

Wysokość szkody nie została w żaden sposób wykazana przez powoda, którego gołosłowne oświadczenia co do wartości wyszczególnionych w pozwie ruchomości nie zostały poparte żadnymi miarodajnymi dowodami. Z uwagi na powyższe, w ślad za opinią biegłego sądowego z zakresu wyceny ruchomości, łączną wartość wymienionych ruchomości należało oszacować na kwotę 19.640 zł i kwotę tę zasądzić solidarnie od pozwanych na rzecz powoda tytułem odszkodowania. Sąd Rejonowy zasądził tę kwotę solidarnie na podstawie art. 441 § 1 k.c. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako nieudowodnione O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc. (pkt. 1 i 2 wyroku).

Zgłoszony przez pozwanych zarzut przedawnienia roszczenia okazał się chybiony. Powoda i pozwanych nie łączyły żadne stosunki gospodarcze. Powód dochodził zwrotu wartości ruchomości bezprawnie przywłaszczonych przez pozwanych i nie zwróconych powodowi, a zatem w niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu przewidujące 10-letni termin przedawnienia.

Na podstawie art. 113 ust 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych / t. j. Dz. U. z 2014r., poz. 1025 ze zm. / w zw. z art. 100 k.p.c., Sąd obciążył pozwanych solidarnie kwotą 982 zł tytułem opłaty sądowej od uwzględnionego powództwa oraz kwotą 85 zł tytułem części wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa (pkt. 3 wyroku).

Przy zastosowaniu przepisu art. 102 kpc – odstąpiono od obciążenia powoda przypadającą na niego częścią nieuiszczonej opłaty od pozwu (pkt. 4 wyroku).

Na podstawie § 6 pkt. 7 w zw. z § 2 ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1349), Sąd orzekł o kosztach zastępstwa procesowego udzielonego powodowi przez pełnomocnika z urzędu (pkt. 5 wyroku).